

Världen står inför kollaps men politikerna vill ha fler poliser

Per Flensburg, professor

Det är nu lite drygt en vecka till valet. Den viktigaste frågan är brottsligheten och alla partierna skriker efter fler poliser. Just idag gick Socialdemokraterna ut med att man ville ha 50000 polisanställda. Moderaterna och Sverigedemokraterna vill ha högre straff och utvisa nyanlända som begått brott. Orsaken till detta är alla skjutningar som äger rum i Sverige. Hittills (1 sep 2022) har det i år skett 249 skjutningar, 47 har dött och 76 är skadade. Men samtidigt står världen inför en klimatkris som kan utrota hela mänskligheten och under alla förhållanden förorsaka dödstal räknat i miljoner. All världens forskare varnar och ropar på kraftfulla åtgärder, men politikerna gör inget! De vill istället ha fler poliser. Hur har det blivit så?

Det finns två huvudorsaker:

1. Vad massmedia, i synnerhet pressen, skriver om
2. Den demokratiska paradoxen

Massmedia

Det som våra tidningar och radio/TV rapporterar om är i huvudsak elände: Bränder, krig, olyckor, översvämningar, mord, dödsfall, pedofili osv. Massmedia rapporterar om detta för det är vad folk är intresserade av, det säljer lösnummer och det är en lång tradition. Antag att en rymdvarsel på något vis får möjlighet att följa den dagliga rapporteringen. Vilken bild får då denne av vår civilisation? Ett ord: Elände! Och det är kanske vårt bästa försvar mot utomjordiska invasioner, ingen vill väl erövra en så eländig planet! De politiska partierna är mycket beroende av vad som rapporteras i massmedia och deras kommentarer kring eländesrapporteringen gör att de syns och kanske får någon mer röst om läsaren tycker de säger vettiga saker i just denna fråga. All denna eländesrapportering leder till att partierna fokuserar på att undanröja elände och visa på allt elände som motståndarna ställt till med. Detta ska ske med enkla och tydliga, snabba sloch enkla slutsatser utan djupgående analys. Sådan finns det inte plats till. Gängen krigar mot varandra, alltså fler poliser och högre straff! Men sambandet mellan brott och straff är komplicerat. Finska Rådet för brottsförebyggande skriver så här:

Att utdöma så stränga straff som möjligt leder i allmänhet inte till ett optimalt resultat, inte ens när det gäller allvarliga brott; antalet fångar korrelerar inte med brottslighetsnivån, vilket innebär att fängelsedomarna inte minskar brottsligheten nämnvärt. Det väsentliga är inte straffets längd, utan snarare dess innehåll, som kan utformas med ambitionen att förebygga brott och bryta brottsspiralen. Den nordiska kriminalpolitiken bygger på vetenskaplig forskning, som erbjuder tillförlitlig information om olika straffformers verkan. Som brottsförebyggande metod har samhällspåföljder konstaterats vara effektivare

och kostnadsmissigt förmånligare än fängelsestraff.

(<https://rikoksentorjunta.fi/sv/straffens-effekt-pa-brottsligheten>)

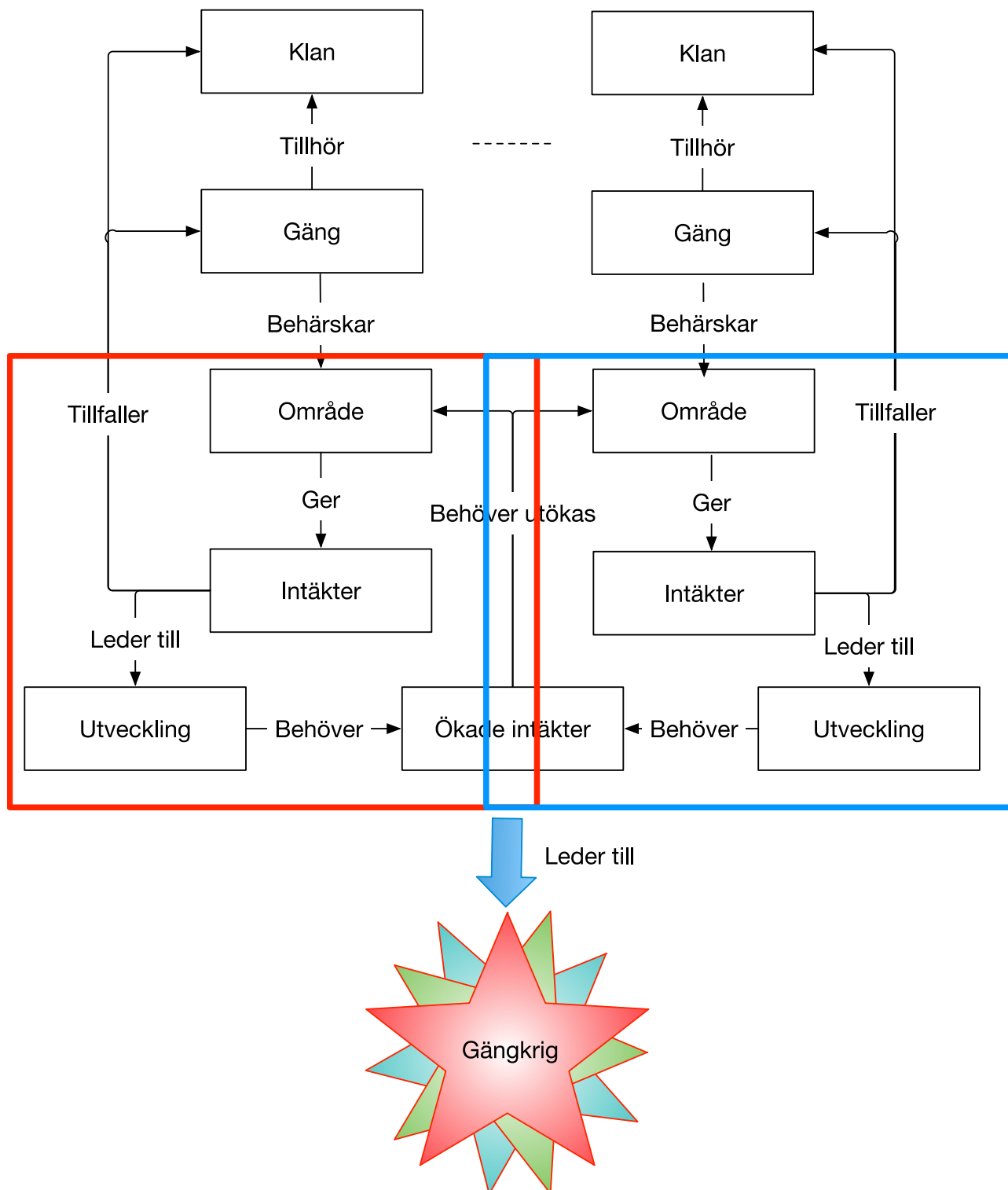
En vanlig, laglydig människa tycker spontant att ju högre straff, desto mindre brottslighet eftersom straffet ska vara avskräckande. Det stämmer inte enligt forskarna. Ovan nämnda brottsförebyggande råd i Finland har en utmärkt översikt över orsaker till brott: <https://rikoksentorjunta.fi/sv/teorier-om-orsaker-till-brottslighet>. Alla deras förklaringar leder till att förebyggande åtgärder är de allra bästa. Samma sak säger Anna Wallen-theim i LO-tidningen Arbetet (<https://arbetet.se/2020/09/09/hardare-straff-minskar-inte-brottsligheten/>): *Det bästa sättet att minska skadeverkningarna av brott är att hindra att brott begås från första början. Det brottsförebyggande arbetet är centralt. Hårdare straff minskar inte brottsligheten.*

Alla de åtgärder som partierna föreslår är antingen repressiva eller förebyggande. Men det presenteras ingen djuplodande analys till varför det har blivit så här. Ser man på fakta från SCB och Brottsförebyggande rådet har i själva verket brottsligheten överlag minskat utom narkotikabrott och gängskjutningar. Ett försök till analys har jag gjort i min enkla utredning om gängbrottsligheten: [Systemteoretisk analys av gängbrottsligheten](#). Jag hävdar där att gängbrottsligheten uppkommer på grund av segregationen mellan svenskar och nyanlända, speciellt asylsökande. De samlas i vissa bostadsområden och bildar där storfamiljer som tillhör en viss klan. De har ytterst begränsade möjligheter att försörja sig på lagligt vis och skapa ett värdigt liv. Brottslighet är den enkla utvägen och då handlar det främst om narkotika. Resultatet av min analys beskrivs i fig 1.

Drogberoende och utanförskap i utsatta områden leder till gängbildning och gängkrig med därtill hörande skjutningar. Varje gäng tillhör en klan och det finns flera gäng och fler klaner i ett område. Gänget lever på brottslighet, främst narkotikalangning i "sitt" område. Det tillkommer fler personer, man vill rent allmänt utveckla verksamheten för att få fler intäkter och då måste området utökas. Detta leder till intrång på områden, som behärskas av andra gäng vilket leder till gängkrig. De behöver inte bli särskilt omfattande men de som är inblandade i dem har starka viljor och lite respekt för lagen.

I klanen och därmed i gänget råder en strikt hierarki. Denna upprätthålls genom våld och hot om våld. Det finns många led i hierarkin och endast de starkaste och tuffaste kan avancera. Gängledarna har stor makt. Det är därför man riktar in sig på att oskadliggöra ledarna vid gängkrigen. Dessa är alltid hårt bevakade och enklaste sättet att inkapacitera dem är att skjuta dem. I gängen finns många påläggskalvar som gärna vill utmärka sig och stiga i graderna. De ställer gärna upp och skjuter. Det är tämligen riskfritt att göra detta för ingen i gängen kommer att skvallra för polisen. Det är en hederssak

Fig 1. Gängkrigens bakgrund

för dem och hedern, hur skruvad den än är spelar stor roll. Även om de skulle åka fast blir det ett relativt lindrigt straff, ett par år i fängelse där livet inte skiljer sig särskilt mycket från deras liv utanför.

Här finns förvisso ett problem med att straffen är så pass milda att de är föga avskräckande, men en skärpning leder till högre belastning på kriminalvården, kräver fler fängelser och belastar

domstolsväsendet. Här är det en fråga om personal, det behövs massor av dem men inte många är intresserade.

I min utredning konstaterar jag att narkotikabruk och narkotikalangning är en av huvudorsakerna. Det blir för många langare för marknadens storlek. En brottsförebyggande åtgärd, förutom att minska segregationen är att bekämpa narkotikasmugglingen och narkotikabruk. Nu är det istället tvärtom: Man tar personal från narkotikabekämpning för att utreda gängskjutningar, en sak som stort sett är omöjlig. Man bekämpar symptomen men sjukdomen är kvar.

Den demokratiska paradoxen

Det råder allmän enighet både bland forskare och allmänhet att vi står inför ett gigantiskt klimathot, som hotar hela mänskligheten. Om vi ska hålla oss på den säkra sidan, dvs under 1,5% målet har vi knappt åtta år på oss. Om inget görs är det stort sett kört 2030. FN:s klimatpanel kräver omfattande åtgärder, men politikern gör inget. De pratar mycket, skriver under vackra försäkringar men inget händer. Det är först när Rysslands gas ska fasa ut som man vidtar åtgärder, nämligen startar kolkraftverk! Varför inser inte politikerna att detta är alldeles åt helskotta fel och att de gräver mänsklighetens grav? Det beror på demokratins dilemma.

Denna innebär att politiker vill inte föreslå förändringar som försämrar livet för väljarna eller gör det mindre bekvämt. Säg att Miljöpartiet föreslog att all trafik med bensin- och dieseldrivna fordon skulle förbjudas under veckohelgen. Det garanterar att de åker ur riksdagen och alltså kommer inget sådant förslag. Förmodligen skulle förslaget i sig inte ha någon större effekt men det är en helt annan fråga. Min poäng är att inget parti i en demokrati vågar föreslå någon alltför obekväm åtgärd, ty då förlorar de röster och därmed makt. Per Holmgren, TV-meteorologen som blev miljöpartist sa vid något tillfälle att det krävdes en diktatur, typ upplyst despot, för att effektivt bekämpa klimathotet. Detta gillades inte av hans parti och han fick snabbt ta tillbaka det. Men teoretiskt sett verkar det vettigt.

Ser vi på de diktatorer som finns i världen stämmer det dock inte. Utan undantag är de upptagna med att berika sig själva och struntar i klimatet. Xi Jinping i Kina lanserade visserligen för några år sedan ett tämligen ambitiöst program för att minska utsläppen av CO₂, men de bygger fortfarande massor av kolkraftverk.

Framtiden ser dystert ut. Klimatet förändras allt snabbare, mer än vad forskarna trodde. Det beror på att det finns ett antal förstärkande system som exponentiellt påverkar förändringarna. Just nu når vi 1,5% nivån om 7 år, 120 dagar, 23 tim och 10 min, men det kan mycket väl bli tidigare. Och då kan vi prata om verkligt elände där 10000 fler poliser eller tripplade straffskalor inte har någon som helst effekt!